

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 28. marca 1877.

Obseg: Razglas o prodaji semena svilnih črvičev. — O sljávih kravah. — Posebno dober cement za zidovje z opekami (ceglom). — Gozdne in pašne razmere na Gorenškem. (Konec.) — Odgovor na gospodarska vprašanja iz Primorskega v 12. listu „Novic“. — Angora. (Dalje.) — Štirje mali faktorji o Turškem vprašanji. (Dalje.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razglas

o prodaji semena svilnih črvičev.

Družba kmetijska Kranjska si je iz državne podpore nekoliko zdravega semena rumenih svilnih črvičev iz Goriškega naročila in ga ravno zdaj dobila. Prodajati ga zamore zavoljo omenjene državne podpore veliko cenejši kakor je nakupna cena, in sicer 1 lot po 2 gold. 80 krajc. — Učitelji pa, ki s spričalom krajnega šolskega sveta dokažejo, da podučujejo šolsko mladino v sviloreji, dobijo $\frac{1}{4}$ lota tega semena brezplačno.

Kdor ga želi, naj se nemudoma za-nj oglasi v pisarnici podpisane družbe, zadnji čas pa do 15. aprila tega leta.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske v Ljubljani 1. marcija 1877.

Živinozdravilske stvari.

O sljávih kravah.

Gospodarji večkrat tožijo, da imajo kako sljavo kravo, to je, kravo, ki nečedne reči, usnje, cunje itd. raje gloda kakor da bi jedla dobro klajo, in ki raje gnojnico liže kakor dobro vodo. Imenuje se ta bolezen zato tudi lizanje ali slajnica, po nemški „Lecksucht“, „Nagen“.

Uni teden je gosp. dr. Bleiweis zopet dobil iz Borjane na Goriškem o tej zadevi pismo, v katerem ga g. vikari pomoči prosi za kmeta, ki ima v svojem hlevu zadnja 4 leta krave, katere mu zaporedoma bolehajo. „Po navadi — pravi — vsako leto začenjajo meseca januarija bolehati s tem, da ne marajo jesti tudi najboljšega sena ne, rade bi pa glodale les, podplate, cunje itd. O tem omedlijo in nimajo mleka. Ko jih pa na spomlad na pašo žene, se počasi v kakih 2 mesecih popolnoma ozdravijo in na jesen so zopet debele.“

Ker, kakor je gori rečeno bilo, se tako bolehanje pogostoma nahaja, izročil nam je gosp. doktor odgovor na vprašanje iz Borjane z naročilom, naj ga po „Novicah“ priobčimo, da poduk o tej bolezni zvedó ob enem tudi drugi, ki so morebiti v enacih nadlogah.

Bolezen ta je lastna kravam; njej zeló enaka se nahaja tudi pri ovcah, ki rade volno smučejo raz sebe

ali družih ovac. Pri ženskah, ki bolehajo za bledico, ali pri nekaterih, ki so v drugem stanu, se nahaja tudi enaka bolehnost.

Sljá ali okus je pri tej bolezni tako spremenjen, da živina ne mara za navadno hrano, ampak hrepení po apnenih ali ilovnatih rečéh (opeki, nametu zidú), čepinjah, cunjah, starem usnji, vrvih, lesu, nastelji, blatu, gnojnici itd.

Vsa ta znamenja kažejo na to, da želodec je pokvarjen, skisan. Živina zato hujša in včasih se jej začno tudi kosti lomiti. Bolezen trpí mesece in mesece, celó leta, predno živina konec vzame.

Najraje se loti bolj slabotnih, brejih in pa takih krav, ki imajo obilo mleka. Če je med več kravami v hlevu ena taka, ki liže in gloda, začno rade tudi druge tako, a brž ko ne le zato, ker se navadijo, kar od une vidijo.

Vzroke te bolezni izvedeti, je pri ozdravljanji njenem poglavitna reč, kajti včasih že pomaga samo to, da se vzroki odstranijo.

Vzrokov pa je veliko. Zatuhli, nesnažni hlevi, nesnažno korito, kjer ostajajo ostanki krme in se skisajo, — sprideno, zablateno, kislo senó, — nerednost v poklidanji krme, — paša na močvirnih pašnikih, — če se živini preveč solí daje — to so poglavitni vzroki. Večidel napade bolezin le posamesno živino, le malokrat več krav skupaj; če pa so gori omenjene napake v hlevih ali na paši, se bolezin rada drží tacega hleva ali tacega kraja.

Da živina rada gloda ali liže opeko, namét zidovja, čepinje, gnojnico in enake stvari, ki imajo lugaste snove v sebi, v to jo naganja natora sama zato, ker lugaste reči tolažijo in krotijo kisline, ki v pokvarjenem želodcu nastajajo po gori navedenih vzrokih. S takimi lugastimi rečmi se hoče trdna natura sama ozdraviti.

Kedar krava tako shujšana, da je ni družega kot kost in koža, pogine, ne najdemo v životu njenem nikjer kake očitne bolezni, le krvi nima skor nič, in kar je ima, je vsa vodena. To pa izvira odtod, ker živina dolgo časa ni nič tečne klaje povžila.

Ali se dá ta bolezen ozdraviti?

Dá se ozdraviti brž iz začetka, če je gospodarju mogoče, odstraniti gori navedene vzroke njene. Če pa tega ne more in če je bolezin že dolgo trpela, ni nobene pomoči.

Gospodar more tedaj sam zdravnik biti taki bolni živini, če natanko preišče, kaj je v njegovem hlevu, v njegovi krmi, na njegovi paši napačnega in to ne-